

Co je příjmový limit a proč komplikuje implementaci Zákona o podpoře bydlení?

Jedná se o dodatečný test, který byl do zákona přidán komplexním pozměňovacím návrhem v závěru jeho schvalování v předcházejícím volebním období bez dostatečného zdůvodnění, konzultací a dopadové analýzy. Tento test do legislativy přidává parametry, které vylučují domácnosti, pro které měl být zákon především určen: samoživitelky a samoživitele, seniory a seniorky s důchody hluboko pod mediánem, osoby se zdravotním postižením i mladé dospělé bez rodinného zázemí. Do procesu přidělování bydlení s garancí pak tento příjmový test přidává nového aktéra - Úřad práce. Do té doby měl být celý proces vyřizován na Kontaktním místě pro bydlení.

Jak příjmový test funguje:

- 1) Domácnost, která projde předchozími testy na kontaktním místě pro bydlení, dodává svoje příjmy a majetky.
- 2) Kontaktní místo pro bydlení zasílá tyto informace na Úřad práce
- 3) Úřad práce zpracuje majetkový a příjmový test. To znamená, že spočítá příjmy domácnosti, odhadne její budoucí náklady na bydlení v případně přiděleném bytě a spočítá fikci dávek v tomto případném budoucím bydlení. Pokud zbylý příjem domácnosti, po připočtená fikce dávek a odečtení fikce nákladů na bydlení přesahuje 1,6 životního minima členů domácnosti, není ji umožněno získat bydlení s garancí.
- 4) Domácnost čeká na závazné stanovisko úřadu práce, který má vyjádření podat neprodleně, ale zároveň nemá uvedený závazný limit, do kdy se musí vyjádřit.**
- 5) Až po vydání souhlasného stanoviska od úřadu práce může být domácnosti nabídnut konkrétní byt.

V čem je problém?

Celý proces je byrokraticky náročný a zdržuje proces zprostředkování pomoci domácnosti v bytové nouzi.

Testy byly zahrnuté už v původně schvalované verzi zákona - **Domácnost musí být v bytové nouzi, aby mohla získat podporované bydlení.** To je jasné, pevně definované kritérium.

Zákon záměrně nechával předchozí příjmový test poměrně benevolentní - příjmy domácnosti musely spadat do šestého příjmového decilu. Benevolentní limit byl určený pro lidi se závažnými zdravotními problémy, kteří mohou mít problémy najít bydlení i přes slušné příjmy z invalidního důchodu, a pro oběti diskriminace na trhu s bydlením. **Stále ale platí, že tyto domácnosti by musely být v prokazatelné bytové nouzi.**

Test je celkově velmi přísně nastavený. V současné podobě způsobí, že z cílové skupiny zákona budou masivně vyřazovány:

- Nízkopříjmové pracující úplné domácnosti i samoživitelky
- Senioři a seniorky nad 68 let
- Lidé v druhém a vyšším stupni invalidního důchodu

Lidé zcela bez pracovních příjmů pak nebudou zákonem podpořeni, protože jejich příjmy jsou naopak velmi nízké. Cílová skupina jsou tedy "lidé pracující za velmi nízkou mzdu a ještě ne na plný úvazek."

Několik modelových ukázek příjmového limitu:

Hlídač parkoviště žijící na ubytovně v Praze, pracující za minimální mzdu

Čistý příjem: 19.011 Kč

Fiktivní příjem ze superdávky: (výpočet kalkulačka MPSV): 8.500 Kč

Fiktivní budoucí nájem: 12.831 Kč

Fiktivní náklady na energie: 3.220 Kč

Celkový reziduální příjem: 11.460 Kč - domácnost neprojde příjmovým testem, protože jí ve fikci zbyde více než 8.500 Kč měsíčně.

Uklízečka, samostatně vychovávající dvě děti (8 a 10 let) v Liberci, minimální mzda

Čistý příjem: 22.138 (kvůli dětem vyšší než hrubá mzda)

Fiktivní příjem ze superdávky: 14.400 Kč

Fiktivní budoucí nájem: 13.758 Kč

Fiktivní náklady na energie: 4.620 Kč

Celkový reziduální příjem: 18.160 Kč - domácnost neprojde příjmovým testem, protože jí ve fikci zbyde více než 17.760 Kč měsíčně.

Školní kuchař a prodavačka vychovávající dvě děti v Brně, minimální mzda

Čistý příjem: 41.149 Kč

Fiktivní příjem ze superdávky: 14.000 Kč

Fiktivní budoucí nájem: 22.170 Kč

Fiktivní náklady na energie: 5.320 Kč

Celkový reziduální příjem: 27.659 Kč - domácnost neprojde příjmovým testem, protože jí ve fikci zbyde více než 23.760 Kč měsíčně.

Důležitým dodatkem je, že lidé žádající si o pomoc nemají předem téměř žádnou šanci si spočítat, jestli příjmovým testem projdou.

Z výše uvedeného vyvozujeme, že test byl v předešlém volebním období dělaný narychlo, bez odborné konzultace či oponentních zhodnocení. Na výborech byly pak prezentovány zcela nepravdivé informace, že zákon může i tak může podpořit více než 250.000 lidí, což je například víc lidí, než je v ČR v bytové nouzi.

Doporučení k příjmovému limitu:

- 1) **Celý nadbytečný příjmový test zrušit.** V zákoně jsou jiné dostatečné kontrolní mechanismy, aby pomoc nebyla přidělena někomu, kdo ji nepotřebuje.
- 2) **Rozšířit neodůvodněně úzké hrdlo příjmového limitu.** Násobek 1.6 životního minima je příliš příkrý, doporučujeme posunout limit alespoň na 2.0 násobek ŽM. Zároveň doporučujeme stanovit 85. percentil jako základ pro výpočet odůvodněných budoucích nákladů na bydlení (místo původně navrhovaného 75. percentilu).
- 3) **Přijmout alternativní příjmový a majetkový test,** který by byl jednodušší a především méně represivní vůči potřebným domácnostem. Je možné ho nastavit dle vzoru současných testů některých obcí. Takový test by mohlo vykonávat kontaktní místo pro bydlení bez nutné účasti již tak zahlceného Úřadu práce, čímž by se zkracovala lhůta vyřízení žádosti a snižovala byrokracie.